

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

– ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

КОЛЕКТИВНА НАУКОВА МОНОГРАФІЯ

**Європейський університет
Уманська філія**

**Конкурентоспроможність підприємств
– основа конкурентоспроможної
економіки країни**

Колективна наукова монографія

**За науковою редакцією
кандидата економічних наук,
доцента Н.О.Лисенко**

Київ 2012

УДК 658(4Укр)
ББК 65.9(4Укр) 291
К 64

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Уманського філії Європейського університету (протокол № 4 від 27 листопада 2012 р.)

Рецензенти:

Музиченко А.С., завідувач кафедри економіки Уманського державного педагогічного університету, д.е.н., проф.

Непочатенко О.О., завідувач кафедри фінансів і кредиту Уманського національного університету садівництва, д.е.н., проф.

Конкурентоспроможність підприємств – основна конкурентоспроможної економіки країни: Колективна наукова монографія / За наук. ред. к.е.н., доц. Н.О.Лисенко. – К: АНФ ГРУП, 2012. – 120 с.

У монографії розглядаються теоретичні і практичні проблеми забезпечення конкурентоспроможності підприємств, пропонуються напрями підвищення в умовах організаційно-економічних перетворень в Україні.

Буде корисною для аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів, практичних працівників.

ISBN 978-966-97259-1-2

ВСТУП

Проблема підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції в умовах подальшого розвитку економіки пов'язана, насамперед, з розробкою системи управління конкурентоспроможністю. Завоювання й утримання конкурентних переваг — ключові фактори успіху підприємства в конкурентній боротьбі. Особливої гостроти ця проблема досягає в умовах посилення інтенсивності конкуренції на окремих ринках, де від виробників продукції потрібно постійно відслідковувати зміни попиту, вартості сировинних ресурсів, а питання рентабельності активів прямо залежить від ступеня використання новітніх підходів у сфері стратегічного маркетингу. Формування конкурентних відносин сприяє створенню розвиненого, цивілізованого ринку, що включає сферу виробництва й товарообміну. Завдяки активному інтересу до проблем підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, що виник внаслідок розвитку ринкових відносин, з'явилася велика кількість розробок, спрямованих на вирішення цієї проблеми.

Питанням розробки методології управління конкурентним перевагами різних об'єктів присвячені роботи як закордонних вчених-економістів — Ф. Котлера, М.Портера, А.А. Томпсона, І. Ансоффа, Г. Асселя, так і вітчизняних дослідників — В.І. Герасимчука, І.Л. Решетникової, Е.М. Азаряна, А.Є. Воронкової, Ю.Ф. Ярошенка. Безпосередньо проблемі аналізу конкуренції в галузі присвятили свої праці такі російські вчені, як Г.Л. Азоев, А.П. Градов, Н.К. Мойсеєва, Н.Е. Симеонова, Р.А. Фатхутдінов, А.Д. Юданов, Е.П. Пешкова, Е.П. Голубков, А.Н. Романов, А.А. Бревнов, Г.Л. Багієв та ін.

Для сформованих концептуальних підходів до управління конкурентними перевагами характерна безліч відмінностей, що стосуються не тільки понятійного апарату, а й постановки цілей, теоретико-методологічної й практичної бази процесу дослідження й аналізу ринку. Незважаючи на значні досягнення в теорії й практиці управління конкурентоспроможністю підприємства, є ряд проблем, які залишаються предметом дискусій і обговорень вчених-економістів. Так, у більшості наукових праць вітчизняних і закордонних учених використовується універсальний підхід при розгляді ролі конкурентних переваг підприємства в процесах збільшення присутності на ринку, з урахуванням посилення інтенсивності галузевої конкуренції. При цьому недостатньо систематизовані поняття й методологія для вивчення рівня конкурентоспроможності підприємства як найважливішого інструмента посилення позицій підприємства в конкурентній боротьбі, слабо досліджені питання розробки й практичного використання кількісного підходу для оцінки результатів управління конкурентними перевагами.

Особливості конкуренції на різних ринках диктують специфічний підхід до вивчення конкуренції в галузі. Реалізація цього підходу можлива шляхом розроблення маркетингової стратегії з урахуванням результатів конкурентного аналізу, а також результатів оцінки сильних і слабких сторін підприємства, послідовного моніторингу діяльності ключових конкурентних гравців у рамках конкретної галузі.

Дані наукові нароби є спробою наукового, системного підходу до вирішення питань підвищення конкурентоспроможності підприємств у нестабільному ринковому середовищі. Актуальність поставлених проблеми, її теоретична значимість і практична цінність зумовили структуру монографії, логічну послідовність розгляду основних понять, категорій, методів і підходів.

Авторський колектив: Лисенко Н.О. (керівник авторського колективу) - 2.3, Білошкурська Н.В., Білошкурський М.В. - 1.1, Богашко О.Л. - 2.1, Васьковська Я. - 2.2, Грицик О.М. - 3.1, Гуменюк А.В. - 4.3, Демченко Т.А., Демянець Т.І. - 4.1, Дем'янишина О.А. - 1.4, Дякон Л.Л. - 4.1, Жигулін О. - 3.1, Космідайло І.В. - 3.2, Лопатюк Р.І. - 5.2, Мельничук Н.Ю. - 4.1, Михайловина С.О. - 5.3, Смирнов С. - 1.3, Скомаровський В.О. - 1.1, Хлівна І.В. - 5.4, Чантурія І.В. - 4.2, Школенко О.Б. - 5.1.

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Конкуренція та конкурентні переваги в господарській діяльності підприємств України	
1.1. Конкурентоспроможність України в умовах розвитку ринкового господарства	6
1.2. Формування ринкової привабливості як необхідна умова забезпечення конкурентоспроможності підприємства	11
1.3. Роль фінансово-кредитної сфери в посиленні конкурентних переваг підприємств	15
1.4. Фінансове забезпечення як основа конкурентоспроможності суб'єкта господарювання	20
Розділ 2. Вплив інноваційних процесів на конкурентоспроможність підприємств	
2.1. Дослідження рівня розвитку інноваційних процесів в Україні	25
2.2. Проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств	30
2.3. Проблеми і перспективи конкурентоздатності розвитку економіки	35
Розділ 3. Роль управління у підвищенні конкурентоспроможності підприємств	
3.1. Споживчий вплив як чинник формування системи методів управління підприємством	46
3.2. Особливості ефективного управління діяльністю державних машинобудівних підприємств	51
3.3. Інфраструктура системи визначення конкурентоспроможності підприємства та показники оцінки її елементів	59
Розділ 4. Конкурентоспроможність підприємств в різних галузях народного господарства	
4.1. Становлення та розвиток підприємництва в зеленому туризмі	71
4.2. Аналіз ефективності використання оборотного капіталу хлібопекарських підприємствах	76
4.3. Вивчення попиту на регіональному овочевому ринку	80
4.4. Теоретичні основи оборотності оборотного	

капіталу підприємства	84
4.5. Структура формування власного капіталу	90
Розділ 5. Конкуреноспроможність підприємств агропромислової сфери	
5.1. Фінансові засади регулювання ринкових відносин в аграрній сфері	95
5.2. Організаційно-економічний механізм забезпечення агропромислового виробництва України в сучасних умовах господарювання	99
5.3. Економічне значення функціонування особистих селянських господарств	104
5.4. Фермерство як підприємницьке соціально-економічне явище	110
Зміст	116
Інформація про авторів	118

Автори публікацій

Білошкурська Наталія Володимирівна

викладач кафедри економіки та менеджменту
Європейський університет, Уманська філія

Білошкурський Микола Васильович

кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та менеджменту
Європейський університет, Уманська філія

Богашко Олександр Леонідович

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та менеджменту
Європейський університет, Уманська філія

Васьковська Ярослава

кандидат економічних наук,
завідувач кафедри економіки, фінансів та обліку,
Європейський університет, Донецька філія

Грицик Олег Миколайович

кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та менеджменту
Європейський університет, Уманська філія

Гуменюк Алла Валеріївна

аспірант кафедри маркетингу
ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

Демянець Тамара Іванівна

старший викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту
Європейський університет, Уманська філія

Дем'янишина Олеся Андріївна

старший викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту
Європейський університет, Уманська філія

Демченко Тетяна Анатоліївна

кандидат економічних наук
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
Європейський університет, Уманська філія

Дякон Лідія Леонідівна

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки та менеджменту
Європейський університет, Уманська філія

Жигулін Олександр

кандидат технічних наук, доцент кафедри менеджменту та соціально-гуманітарних дисциплін
Європейський університет, Донецька філія

Космідайло Інна Василівна

кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та менеджменту
Європейський університет, Уманська філія

Лисенко Наталія Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент
завідувач кафедри економіки та менеджменту
Європейський університет, Уманська філія

Лопатюк Руслана Іванівна

аспірантка кафедри економіки
ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ

Мельничук Наталія Юрївна

кандидат економічних наук
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
Європейський університет, Уманська філія

Михайловина Світлана Олексіївна

Кандидат економічних наук
Уманський національний університет садівництва

Смирнов Сергій

кандидат технічних наук, доцент
завідувач кафедри менеджменту та
соціально-гуманітарних дисциплін
Європейський університет, Донецька філія

Скомаровський Валерій Олегович

кандидат політичних наук, доцент
завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Європейський університет, Уманська філія

Хлівна Ірина Вікторівна

кандидат економічних наук
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
Європейський університет, Уманська філія

Чантурія Ія Венаріївна

викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту
Європейський університет, Уманська філія

Школенко Оксана Борисівна

аспірантка
Київський Науково-дослідний економічний інститут

РОЗДІЛ 2 ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Дослідження рівня розвитку інноваційних процесів в Україні

Інноваційна активність в Україні – важлива передумова розв'язання її соціально-економічних проблем. Інноваційна складова формується в межах організаційно-економічного механізму національної макросистеми, забезпечуючи основу для рушійних джерел економічного розвитку. Економічне зростання базується на сполученні екстенсивних та інтенсивних факторів. У сучасних умовах можливість зростання випуску продукції та послуг за рахунок більшої зайнятості населення і залучення до економічного обороту нових природних ресурсів стають дедалі обмеженішими. Вирішального значення для економічної динаміки набувають інтенсивні фактори. Вирішення цієї проблеми актуалізує наукові розробки щодо вдосконалення механізмів державного управління інноваційним розвитком економіки України.

Грунтовні дослідження проблеми інноваційного розвитку національної економіки на прикладі окремих країн та регіонів знайшли своє відображення в роботах таких зарубіжних вчених, як П. Друкер, С. Льяшенко, Б. Твіст, Б. Санто, І. Шумпетер, К. Холт, Г. Хучек, а також в працях таких вітчизняних фахівців, як О. Амоша, А. Гальчинський, М. Гаман, А. Ємельянов, О. Лапко, А. Музиченко, С. Покропивний, З. Румянцева, Н. Саломатін та інших.

Метою дослідження є теоретичне узагальнення сутності інноваційного розвитку і розробка засад організаційної ролі держави щодо регулювання інноваційного розвитку економіки, інноваційної діяльності галузей і підприємств, та розроблення практичних рекомендацій стосовно підвищення ефективності управління інноваційними процесами в Україні.

Концепція національної конкурентоспроможності заснована на ефективному використанні у світовому поділі праці порівняльних переваг національних економік для експорту продукції до країн, де таких переваг немає, і імпорту продукції з країн, які мають переваги. Другою порівнянню з національною економікою країни-імпортера. Другою половиною XX століття характеризувалася переходом від статичних порівняльних переваг, які є природно заданими для країни, до динамічних, які впливають із здійснення національним урядом та корпоративним сектором конкурентної політики.

Значний прорив в технологіях та інформаційній сфері спонукає країни орієнтуватися на нові джерела конкурентних переваг та створювати їх. Сучасний етап пов'язаний із зайняттям чільного місця

серед складових динамічних порівняльних переваг науково-технічними досягненнями та інноваціями на всіх стадіях життєвого циклу продукту, починаючи від створення товару або послуги, через просування його від виробника до споживача та закінчуючи наступною утилізацією.

На початку XXI століття процес створення та нагромадження нових знань призвів до переходу до якісно нового стану: знання стали самостійною продуктивною силою. Сучасна „нова економіка” – це виробництво і використання нових знань, перетворення їх на інноваційний фактор виробництва, який відіграє провідну роль у системі факторів.

Інноваційна діяльність – процес, спрямований на реалізацію результатів закінчених наукових досліджень і розробок або інших науково-технічних досягнень у новий або вдосконалений продукт, що реалізується на ринку, у новий або вдосконалений технологічний процес, що використовується у практичній діяльності, а також у пов'язані з цим додаткові наукові дослідження і розробки. При цьому слід враховувати, що інноваційна діяльність означає весь, без виключень, інноваційний процес, починаючи з появи науково-технічної ідеї і завершуючи розповсюдженням (дифузією) продукту.

Інноваційний процес у сучасному розумінні не обмежується першою появою на ринку нового продукту, послуги або доведенням до проектної потужності нової технології. По мірі розповсюдження інновація вдосконалюється, стає більш ефективною, набуває раніше невідомі споживчих властивостей. Це відкриває для неї нові сфери застосування, ринки, нових споживачів. Сукупний суспільний результат інновації є позитивним саме завдяки механізму дифузії інновацій. Інновація внаслідок свого комплексного розгортання утворює нову технологічно-соціально-економічну підсистему суспільства, яка складається

- галузей, які здійснюють інновацію;
- галузей, які поширюють нову технологію та поглиблюють її економічні переваги;
- галузей, що виникають в період розвитку нового технологічного стану.

Практично, інновація являє собою зміну технології виробництва, яка безпосередньо впливає на продуктивність факторів виробництва та способі їхнього поєднання, а отже, забезпечує видозміну виробничої функції. За визначенням, інновація в соціально-економічній системі є способом якісно більш ефективного використання ресурсів. Отже, навіть за інерційної наявної диспозиції факторів виробництва відбувається збільшення обсягів виробництва. У більш загальному вигляді, інноваційна інвестиція є „ресурсощадним” вкладенням, яке забезпечує значно більшу за середню по економіці економічну віддачу (зрозуміло, з відповідним підвищенням рівня підприємницького ризику).

Таким чином, стратегічний суспільний ефект інновацій полягає тому, що вони:

- здійснюють прискорення зростання продуктивності факторів виробництва, що важливо за умов дефіцитності принаймні одного з них;
- забезпечують прискорення зростання обсягів виробництва;
- прискорюють структурні зрушення, сприяють перерозподілу ресурсів на перспективні напрями суспільно-економічного розвитку;
- поліпшують статус країни в глобальній економіці та національну конкурентоспроможність.

Отже, інноваційний розвиток можна охарактеризувати як процес структурного вдосконалення національної економіки, який досягається переважно за рахунок практичного використання нових знань для зростання обсягів суспільного виробництва, підвищення якості суспільного продукту, зміцнення національної конкурентоспроможності та прискорення соціального прогресу в суспільстві.

З вищеведеного визначення слідує, що стимулювання інноваційного розвитку не може бути обмеженим лише точковим стимулюванням вибраних тем досліджень чи розробок, а має бути спрямоване на створення умов для масового пошуку результативних шляхів технологічних змін і швидкої підтримки позитивних знахідок. Відтак головним завданням інноваційної політики держави забезпечення збалансованої взаємодії наукового, технічного виробничого потенціалів, розробка та впровадження механізмів активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, поширення інновацій по усіх сферах національної економіки.

Трактування інноваційного процесу дає підстави для принципово значимого висновку про необхідність реалізації на території країни всього циклу впровадження інновації. Адже лише в цьому разі суспільство зможе споживати екстерналії, які супроводжують інновації і які було оплачено державою, або іншою фінансовою установкою. Експорт інтелектуального продукту на ранніх стадіях інноваційного циклу веде до фактичної втрати зазначених коштів. Принагідно зауважимо, що імпорт інноваційного продукту забезпечує певну економію фінансових ресурсів на започаткування інноваційного циклу, проте, як правило, веде до значної обмеженості синергетичного ефекту від інновації. Зокрема, поживлення у сферах поліпшення продукту розробки і реалізації супутніх інноваційних продуктів, стимулювання споживання цього продукту.

Запровадження інноваційного типу зростання принципово важливе для забезпечення національної конкурентоспроможності постсоціалістичних країн, економіка яких характеризується значною питомою вагою застарілих виробництв. Особливо рельєфно ця потреба виглядає у світлі руху європейських постсоціалістичних країн до вступу до ЄС. Відставання у модернізації структури національного виробництва загрожує консервацією цих країн в ролі європейської периферії т

зрештою, їхньої національної ідентичності, їхньою економічною дезінтеграцією та позиціонуванням як об'єкта у світовому ринку праці.

Підсумки економічного розвитку дають підстави стверджувати, що економіка України входить до стадії стагнації. В той час як традиційні чинники економічного зростання, які спиралися переважно на мобілізацію ресурсів, нагромаджених за тривалий період економічного спаду, практично вичерпано, належних зрушень в структурі економічної системи, які перевели б національну економіку в режим зростання, яке спрямується на інвестиційно-інноваційному творенні нових ресурсів, поки що не відбулося. Враховуючи це, нагальною постає проблема модернізації української економіки з метою підвищення технологічного рівня експорту та якісних характеристик вітчизняної продукції, яка конкурує на внутрішній ринку, що необхідно для забезпечення конкуренції з імпортованими товарами не тільки за ціновими, але й за якісними характеристиками. Саме на виконання цього стратегічного завдання має бути спрямована інноваційна політика України.

Процеси економічної трансформації Україна почала, маючи в цілому розгалужену сферу досліджень та розробок, значний досвід освоєння інновацій, особливо у сфері енергетики та електрифікації, виробництві ряду видів озброєнь, деяких інших галузях. Разом з тим, технічний рівень базових галузей виробництва – вугільної, чорної металургії, харчової, багатьох галузей машинобудування (наприклад, сільськогосподарського, виробництва устаткування для харчової промисловості, шляхово-транспортного устаткування, суднобудування, медичної техніки) застарів. Виробництво в цілому характеризувалося високою енерго- та матеріалоємністю, значним застосуванням ручної праці.

Глибока системна криза, яку тривалий час переживала економіка України, нестабільність управлінських структур, часта зміна кадрів, недостатнє фінансування передбачених законодавством заходів негативно позначилися на змісті, послідовності та результативності реалізації заходів інноваційної політики. Інноваційна діяльність не стала, та й не могла на стадії радикальних економічних реформ стати реальним пріоритетом економічної політики. Пріоритетні орієнтири вищих органів влади постійно знаходилися у сфері вирішення гострих поточних економічних проблем.

Швидкість виходу України на сучасну траєкторію інноваційного розвитку залежить, насамперед, від збереження потенціалу галузевих науково-дослідних, проектно-конструкторських установ, оскільки вони відіграють головну роль в процесі матеріалізації інновацій. З Державного бюджету України фінансується ряд науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, пов'язаних з національною обороною та безпекою, за космічною та Чорнобильською програмами, окремими завданнями та програмами агропромислового комплексу та

промисловості. Проте витрати по цих напрямках за останні роки були значно менші, ніж по розділу „Фундаментальні дослідження та сприяння науково-технічному прогресу”, що суперечить потребам матеріалізації інновацій. Наслідком цього стало, як побачимо далі, зменшення масштабів інноваційної діяльності.

Безпосередні бюджетні видатки на науку і науково-технічну діяльність є не єдиними, які закладають підвалини інноваційного типу розвитку. Не менш важливим є фінансування освіти. Адже саме за допомогою освітньої системи, по-перше, формується кадровий потенціал для наукових та інноваційних організацій, по-друге, формується належний попит на інновації шляхом підготовки фахівців, здатних сприймати технологічні чи організаційні інновації, споживачів, здатних споживати інноваційні продукти.

Негативні тенденції, відзначені в науковій сфері, досить тісно корелюють із станом інноваційної діяльності в Україні. Зокрема, це знаходить вияв у патентно-ліцензійній сфері, яка в сучасній економіці має стати необхідною передатковою ланкою між інновацією та її впровадженням.

Необхідно продовжувати вдосконалення і розвиток чинного законодавства в патентно-ліцензійній сфері, приведення його у відповідність з нормами міжнародного права інтелектуальної власності з урахуванням необхідності запровадження перехідного періоду для запобігання порушення національних економічних інтересів. Такий розвиток повинен, зокрема, передбачати:

- державне регулювання трансферу технологій;
- регулювання міжнародного науково-технологічного економічного співробітництва;
- запровадження системи заходів щодо стимулювання і державної підтримки винахідництва та інноваційної діяльності, яка передбачає зокрема, створення цільових фондів для підтримки одержаних українськими суб'єктами українських патентів та патентів міжнародного рівня;
- запровадження широкого викладання права інтелектуальної власності, проводити інтенсивну підготовку суддів та працівників органів юстиції, співробітників підрозділів із захисту права інтелектуальної власності в органах внутрішніх справ, безпеки, митних, податкових службах тощо.

Таким чином, модернізація української економіки на засадах інноваційного розвитку має забезпечуватися комплексним застосуванням усіх доступних важелів економічної політики та запобіганням конфлікту між їхніми впливами та між вирішенням стратегічних та поточних завдань. За цих умов інноваційна стратегія як така, що за визначенням веде до підвищення рівня прибутковості національних підприємств, може стати реальним полем для багатогранної співпраці держави і бізнесу.

Використана література

1. Москаленко О.М. Теоретико-методологічні основи обґрунтування теорії інновацій / О.М. Москаленко // Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. – К.: КНЕУ, 2008. – Вип. 20. – С. 70–79.
2. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004–2015 роки) „Шлях Європейської інтеграції” / А.С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін.; Нац. ін.-т стратег. досліджень, Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтеграції України. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
3. Чепурна О.Л. Сучасні концепції конкурентоспроможності національної економіки // Теоретичні та прикладні питання економіки: Зб. наук. праць. – Вип. 19. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2009. – С. 102–106.
4. Черевань В.П. Україна в глобальній конкурентоспроможності // Глобалізація СОТ: конкурентні позиції України: Матеріали науково-практичної конференції 27 березня 2007 року. – К.: Ексот, 2007. – С. 14–27.

2.2. Проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств

Головними причинами і джерелами виникнення інноваційних ідей є: потреби ринку, конкурентна боротьба на ринку, бажання одержати конкурентні переваги і максимізувати прибуток, підвищення престижу промислових підприємств; пошук вирішення проблем, які виникають під час діяльності підприємств, наслідування іншим організаціям, які впроваджують нові технології, бажання працівників покращити свою майстерність у конкретній діяльності, реалізація знань творчої особистості, поради консультантів у будь-який період реорганізації підприємств, наукові відкриття, інтернаціоналізація науки, знахідництво, інтуїтивне уявлення про те, що нововведення може поліпшити діяльність організації [1, с. 116].

Спонукальним мотивом для інновацій є зміни зовнішнього середовища, які ведуть до появи нових потреб або нових засобів задоволення вже існуючих потреб. На успішність нововведень впливають такі чинники: наявність в організації джерела творчих ідей, ефективна система відбору та оцінки ідей нових виробів, орієнтація на ринок, перевага товару над товарами конкурентів, маркетингове ноу-хау, відповідність інноваційної стратегії меті організації, доступ організації до ресурсів, глобальна концентрація товару. У конкретному середовищі промислові підприємства намагаються першими вийти на ринок з новим продуктом (технологією), щоб отримати додаткові прибутки у вигляді інтелектуальної ренти, оскільки з дифузією інновації попит на неї зменшується [2, с. 260].

Інноваційний процес є послідовністю дій по перетворенню наукової ідеї в конкретний продукт, послугу або технологію і забезпеченню їх практичного використання в господарській діяльності. Цей процес спрямований на створення нових товарів (продуктів, послуг) і

**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УМАНСЬКА ФІЛІЯ**

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВ – ОСНОВА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ
ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ**

КОЛЕКТИВНА НАУКОВА МОНОГРАФІЯ

Підп. до друку 19.12.2012.
Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Georgia. Друк офс.
Ум. друк. арк. 14,42 Обл.-вид. арк. 10,04
Тираж 300 пр. Вид. № 1
Зам. №392

Інформація про видавця:

АНФ ГРУП, ТОВ

07400, Київська обл, м. Бровари, вул. Декабристів 46, к. 149

тел.: + 38 044 221 29 60, + 38 050 953 21 39

e-mail: info@anf-group.com.ua

anf-group.com.ua

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
ДК № 4329 від 24.05.2012